

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-142

19.2.2024

If Skadeforsikring NUF

Motorvogn

Hærverkskader – erstatningsoppgjør.

Sikrede meldte til foretaket om hærverkskader på sin bil. Foretaket avsto først dekning fordi takstmannen uttalte at skadene ikke var skjedd ved hærverk, men at det var snakk om bruksmerker over tid. Foretaket endret imidlertid denne avgjørelsen pga. innholdet i åpningsbrevet det hadde sendt sikrede, og akseptert at skaden var dekket av sikredes forsikring. Sikrede krevde erstatning på kr 72 453 inkl. mva. iht. skadetakst, mens foretaket tilbød kontanterstatning med kr 35 304. Foretaket tok utgangspunkt i skadetaksten, en egenandel på kr 6 000 og oppgjørsreglene i vilkårene som tilsa at ved reparasjon utenom verksted erstattes 50 % arbeidspenger, og at mva. først refunderes ved fremvisning av kvittering. Sikrede var uenig og hevdet hun hadde krav på full erstatning iht. forsikringsavtaleloven (fal.) § 6-1, samt at begrensningene i vilkårene ikke kom til anvendelse. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 37 149

Saksfremstilling

Saken gjelder erstatningsoppgjør etter skade på bil.

Sikredes forsikringsavtale har følgende "Oppgjørsregler ved reparasjon" i vilkårspkt. 8.3:

1: Kan skaden repareres, erstattes kostnadene til reparasjon. Er det etter If sin mening ikke lønnsomt å reparere de enkelte deler, skiftes de med tilsvarende (eller i det alt vesentlige tilsvarende) deler. Hvis reparasjonen skjer ved innsetting av nye deler og de utskiftede deler er forringet som følge av tidligere ikke utbedrede skader, slitasje, korrosjon e.l., gjøres det skjønnsmessig fradrag for dette.

For moped, motorsykkel, snøscooter og tilhengere inklusive campingvogner gjelder følgende tilleggsregel:

Består skaden av riper, skrammer, småbulker mv. som ikke har betydning for kjøretøyets funksjon, kan If bestemme at reparasjon ikke skal skje ved utskifting av delene. If avgjør hvordan reparasjonen skal utføres, men sikrede har krav på å få tilbakeført kjøretøyet til samme, (eller i det alt vesentlig samme), funksjonelle stand som før skaden inntraff. Som alternativ til reparasjon, kan If i slike tilfeller velge å erstatte skaden med et skjønnsmessig fastsatt kontantbeløp.

2: Reparasjon kan bare påbegynnes med If sitt samtykke.

3: If avgjør ved hvilket verksted reparasjonen skal foretas.

4: If har rett til å bestemme at reparasjon skal foretas.

[.....]

7: Blir reparasjon foretatt utenom verksted, erstattes arbeidspenger med 50 % av normalpris på verksted.

8: Påløpt investerings-/merverdiavgift erstattes etter fremlagte kvitteringer.

Sikrede meldte 6.4.22 om hærverkskader på sin bil til foretaket hvor hun bl.a. hadde kaskoforsikring. Sikrede oppga at det var skader rundt hele bilen og riper og skade på frontruten.

Foretaket avsto kravet både 6.5.22 og 21.3.23 med henvisning til uttalelse fra bl.a. takstmann om at skadene ikke var skjedd ved hærverk, men utgjorde bruksmerker over tid. Ifølge foretaket endret det senere denne avgjørelsen pga. innholdet i åpningsbrevet sendt sikrede 8.4.22. Det opplyste 19.4.23 at "Forsikringen dekker skadene på kjøretøyet ditt", at sikrede kunne kontakte verksted A for reparasjon, og at egenandelen var kr 6 000.

Det følger av takst fra verksted A at skadene ble taksert til kr 72 453 inkl. mva.

Sikrede krevde 19.4.23 utbetalt kontanterstatning på kr 72 453 i samsvar med denne taksten.

Foretaket sendte sikrede 25.4.23 tilbud om kontanterstatning på kr 35 304 basert på følgende:

Kontant erstatning kr 41 304,-
- Egenandel " 6 000,-
Til utbetaling kr 35 304,-

Ved kontantoppgjør etter takst gjelder følgende bestemmelser i vilkårenes 8.3 punkt 7 og 8 for skadeoppgjør:

- Hvis reparasjon blir foretatt utenom verksted erstattes arbeidspenger med 50 prosent av normalpris på verksted.
- Påløpt merverdiavgift erstattes etter fremlagte kvitteringer. Kvitteringer for innkjøpte deler, eller utført arbeid, kan sendes til oss. Vi vil da refundere utlagt merverdiavgift.

Sikrede påklaget 25.4.23 tilbudet og krevde utbetalt kr 72 453. Sikrede hevdet bl.a. at foretakets håndtering var feil og ulovlig, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) §§ 6-1 og 6-2.

Foretaket svarte 2.5.23 med å vise til at fal. § 6-1 om "full erstatning for sitt økonomiske tap" ikke gjaldt, at oppgjøret fulgte bestemmelsene i forsikringsavtales vilkårspkt. 8.3 nr. 7 og 8, og at det derfor kunne redusere erstatningen pga. sikredes valg om oppgjør som ikke gikk via reparasjon på avtalt verksted.

Sikrede hevdet samme dag at selv om reparasjon ikke ble foretatt, så hadde hun iht. fal. § 6-1 krav på utbetaling av penger, og at det derfor var feil å vise til vilkårspkt. 8.3 pkt. 7 og 8.

Foretaket fastholdt 9.5.23 at oppgjøret fulgte vilkårspkt. 8.3 hvor det i nr. 7 sto "Blir reparasjon foretatt utenom verksted, erstattes arbeidspengene med 50 % av normalpris på verksted". Det ga videre følgende redegjørelse for tilbud oppgjør:

Hvis du ser på taksten som du har vedlagt kan du se på arbeidskostnaden ved en slik reparasjon. På side 1 ser du alle punktene hvor "Tid" er utfyllt. Dette er arbeidskostnaden.

Arbeid med karosseri, skifte eller demontering koster totalt 12.176,- kroner.

Lakkarbeid har en kostnad på 21.139,- kroner.

Begge disse kostnadene halveres etter vilkårene.

I tillegg trekkes merverdiavgiften på 25% som utgjør 14.491,- kroner og egenandel på 6000,-

Total arbeidskostnad = 12.176,- + 21.139,- = 33.316.

$33.316 : 2 = 16.658$.

$16.658 + 14.491 \text{ (mva)} = 31.149$

Total takstsum minus halvparten av arbeidspengene, og uten mva blir derfor:

$72.453 - 31.149 = 41.304$

Da får vi en sum på 41.304 som uten egenandel på 6.000 blir:

$41.304 - 6000 = 35.304$

Sikrede fastholdt 9.5.23 at vilkårspkt. 8.3 nr. 7 og 8 ikke gjaldt fordi hun ikke skulle foreta reparasjon utenom verksted, men ha full erstatning, jf. fal. § 6-1. Hun hevdet uansett foretaket hadde beregnet erstatningen feil basert på verkstedets takst, idet 50 % arbeidspenger iht. nr. 7 utgjorde kr 16 135,94. Videre hevdet hun at pkt. nr. 8, om at det måtte innleveres kvitteringer for mva., ikke kom til anvendelse fordi hun ikke skulle reparere.

Foretakets kundeombud fastholdt 22.8.23 tilbudet. Partene hadde etter dette ytterligere korrespondanse, og sikrede varslet 13.9.23 at hun vurderte politianmeldelse og ba om å få utbetalt erstatning med kr 72 453, samt renter.

Foretaket opplyste 15.9.23 at det hadde utbetalt kr 35 304, samt renter med kr 4 630, at sikrede ville få utbetalt mva. iht. godkjent takst ved innlevering av kvittering for betalt mva., samt at skaden ikke ville påvirke hennes bonus. Kundeombudet forklarte videre følgende:

En forståelse av oppgjørspunktet i sin helhet, er at når forsikringstaker velger kontantoppgjør, så er det for å eventuelt å foreta reparasjon selv. If vil ikke kunne ha noen kontroll på hva forsikringstaker benytter en kontanterstatning til så det følger av hele erstatningsoppgjørspunktet sett i sammenheng er at dette med 50 % fradrag i arbeidspenger også gjelder dersom forsikringstaker ønsker å motta kontantoppgjør uten (angivelig) å skulle reparere selv.

Sikrede krever dekning for takstbeløpet og bestrider at foretaket kan påberope seg begrensningene i vilkårspkt. 8.3 nr. 7 og 8. Hun har ikke krevd reparasjon av bilen utenom verksted, men kontantoppgjør iht. fal. § 6-1 om full erstatning for sitt økonomiske tap. Foretaket har uansett beregnet arbeidspengene iht. vilkårspkt. 8.3 nr. 7 feil. Videre hevder hun at foretakets håndtering av saken har vært ulovlig, og at hun er blitt diskriminert og trakassert.

Forsikringsforetaket avviser ytterligere ansvar. Det følger av vilkårene at foretaket ved kontantoppgjør kan trekke ut 50 % arbeidspenger og merverdiavgift. Fal. § 6-1 er ikke preseptorisk og kan fravikes i vilkårene. Foretaket står derfor fritt til å regulere det økonomiske oppgjøret. Andre foretak har lignende regulering i sine vilkår. Punktet om reparasjon utenom verksted gjelder sikredes sak fordi hun ikke ønsker reparasjon via foretakets avtaleverksted, men kontantoppgjør. Vilårene gir ikke sikrede rett til å kreve kontantbeløp, men tar utgangspunkt i at bilen skal repareres, jf. vilkårspkt. 8.3.1. Begrensningene i pkt. 8.3 nr. 7 og 8 gjelder også denne saken.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets erstatningsoppgjør er korrekt.

Sikrede krever erstatning iht. taksten på kr 72 453 med hjemmel i fal. § 6-1 som lyder:

Når ikke annet er bestemt i forsikringsavtalen, har sikrede krav på full erstatning for sitt økonomiske tap.

Skal erstatningen utmåles etter reparasjons- eller gjenanskaffelseskostnad, kan sikrede kreve erstatning for slik kostnad selv om reparasjon eller gjenanskaffelse ikke blir foretatt. Dette gjelder ikke dersom noe annet fremgår av vilkårene.

Sikrede kan kreve erstatningen utbetalt i penger, og når ikke annet fremgår av vilkårene.

Bestemmelsen er ikke preseptorisk, og kan fravikes i vilkårene. Dette gjelder både oppgjørsform og omfanget av ansvaret.

Sikredes forsikringsavtale har følgende skadeoppgjørregler:

8.3. Oppgjørsregler ved reparasjon

1: Kan skaden repareres, erstattes kostnadene til reparasjon. ...

....

7: Blir reparasjon foretatt utenom verksted, erstattes arbeidspenger med 50 % av normalpris på verksted.

8: Påløpt investerings-/merverdiavgift erstattes etter fremlagte kvitteringer.

Utgangspunktet i disse vilkårene er at foretaket er ansvarlig for kostnadene til reparasjon såfremt skaden kan repareres. I denne saken er det ikke bestridt at skaden kan repareres. Bestemmelsen angir ikke kontanterstatning som alternativ, men en evt. kontanterstatning kan selvsagt avtales med utgangspunkt i vilkårene, som å i så fall vil innebære at kontanterstatningen skal tilsvare

reparasjonskostnadene.

Ved utmåling av reparasjonskostnadene gjelder pkt. 7 og 8 om arbeidspenger og moms. Disse punktene angår utmålingen av foretakets ansvar og må derfor gjelde også om partene blir enige om at bilen ikke skal repareres slik situasjonen er her. Når bilen ikke repareres, er situasjonen at arbeidspengedelen av reparasjonskostnadene ikke utløses, og det blir heller ikke betalt moms. Disse bestemmelsene må derfor også gjelde beregningen av ansvaret overfor sikrede.

Sikrede hevder også at foretakets tilbud på kr 35 304 etter egenandel på kr 6 000 er beregnet feil iht. vilkårene hva angår arbeidspenger.

Det følger av taksten fra verksted A at arbeidspengene utgjør totalt kr 33 315,28 eks. mva. Ved å trekke 50 % av dette beløpet, kr 16 657,64, fra det totale skadetakstbeløpet på kr 57 962,11 eks. mva., får vi kr 41 304,47 eks. mva., dvs. at erstatningsbeløpet blir kr 35 304,47 eks. mva. etter fradrag for egenandel på kr 6 000. Dette tilsvarer det beløpet foretaket har utbetalt til sikrede i erstatning for bilskadene. Foretakets beregninger iht. vilkårene er dermed korrekt.

Foretakets erstatningsoppgjør er etter dette korrekt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).